STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

w Szkole Podstawowej

im. Powstańców Wielkopolskich 1918/1919 w Zdziechowie

i Filialnej Szkole Podstawowej z oddziałami przedszkolnymi w Mnichowie

Opracowane na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 października 2023r. przez Zespół do Spraw Ochrony Małoletnich

ZARZĄDZENIE DYREKTORA nr 16/08/2024

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH WDROŻONE W SZKOŁACH / ODDZIALE PRZEDSZKOLNYM W DNIU: 12 sierpnia 2024 r.

Podstawy prawne polityki ochrony dzieci:

• Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.)

• Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)

• Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359)

• Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1606).

• Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 31 z późn. zm.) Od 15 lutego 2024r. Ustawa będzie nosiła nazwę: Ustawa o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich. Poza obowiązkiem sprawdzenia osoby w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym- organizacje/ instytucje będą zobowiązane do weryfikowania niekarlności swoich pracowników i współpracowników,

• Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249).

** Ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535)*

• Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.).

• Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 z późn. zm.).

• Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.) -art. 23 i 24

• Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.).

PREAMBUŁA

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników szkoły/ przedszkola jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Pracownik traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika wobec dziecka przemocy w jakiejkolwiek formie. Pracownik szkoły/przedszkola, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych danej placówki oraz swoich kompetencji.

Standard I

Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem

1. Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem dotyczy całego personelu (pracowników pedagogicznych, pracowników niepedagogicznych, pracowników administracji szkoły stażystów i wolontariuszy – na wszystkich szczeblach organizacji).

2. Organ zarządzający organizacją/instytucją zatwierdził politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem, a za jej wdrażanie i nadzorowanie odpowiada kierownictwo organizacji/instytucji.

3. Dyrektor szkoły/przedszkola wyznaczył osobę odpowiedzialną za monitoring realizacji polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem. Rola, zadania oraz kwalifikacje tej osoby są jasno określone.

4. Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem jasno i kompleksowo określa:

- zasady bezpiecznej rekrutacji personelu szkoły w Zdziechowie, szkoły/oddziałów przedszkolnych w Mnichowie,
- sposób reagowania na przypadki podejrzenia, że małoletni doświadcza krzywdzenia,
- zasady bezpiecznych relacji personel-dziecko (nauczyciele, pracownicy obsługi i pracownicy administracji szkoły/ przedszkola),
- zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów,
- zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci.

Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem jest opublikowana i szeroko promowana wśród całego personelu, rodziców i małoletnich. Poszczególne grupy są z nią aktywnie zapoznawane poprzez działania edukacyjne i informacyjne, warsztatowe i szkoleniowe. Polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem jest umieszczona w widocznym miejscu w szkole/oddziałach przedszkolnych.

Dla uczniów najmłodszych w formie przystępnej do zrozumienia - grafiki.

Procedury zawarte w polityce ochrony dzieci przed krzywdzeniem obejmują:

- działania związane ze zgłaszaniem podejrzeń oraz podejmowaniem interwencji, które należy podjąć w sytuacji krzywdzenia małoletniego lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony osób obcych, członków rodziny, personelu placówki oraz rówieśników,
- zasady ochrony danych osobowych małoletnich, które określają sposób przechowywania i udostępniania informacji o dziecku oraz zasady ochrony wizerunku dziecka, które określają sposób jego utrwalania i udostępniania,
- zasady dostępu małoletnich do Internetu oraz ochrony dzieci przed szkodliwymi treściami w Internecie i mediach,
- zasady bezpiecznych relacji personel szkoły/oddziałów przedszkolnych – małoletni, określające jakie zachowania są niedozwolone, a dozwolone w kontakcie z dzieckiem.

Cały personel szkoły/przedszkola (nauczyciele, pracownicy administracji i obsługi) znają treść dokumentu polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem, Standardy Ochrony Małoletnich.

Do zadań osoby koordynującej realizację Standardów Ochrony Małoletnich należy:

- dbanie o dostęp do informacji o możliwości pomocy – plakaty, ulotki z numerami telefonów, organizacja tematycznych gazetek, spotkań i pedagogizacji we wskazanym zakresie,
- odbieranie zgłoszeń dotyczących problemów związanych z zagrożeniem bezpieczeństwa małoletnich oraz prowadzenie rejestru interwencji,
- reagowanie na zgłoszenia zgodnie z procedurami przyjętymi w Szkole Podstawowej im. Powstańców Wielkopolskich 1918/1919 w Zdziechowie, Filialnej Szkoły Podstawowej z oddziałami przedszkolnymi w Mnichowie,
- konsultowanie się w miarę potrzeb z innymi podmiotami, m. in. z Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi w Gnieźnie, MOPS w Gnieźnie, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gnieźnie, Zespołem Interdyscyplinarnym w Gnieźnie,
- w uzasadnionych przypadkach zgłaszanie sprawy odpowiednim służbom: policji, sądowi rodzinnemu, prokuraturze,
- monitorowanie i ewaluacja realizacji standardów w szkole/oddziałach przedszkolnych w wskazanej formie,
- ścisła współpraca z dyrektorem szkoły/przedszkola w zakresie realizacji powyższych zadań.

Osobą odpowiedzialną za korzystanie z sieci OSE (Ogólnopolska Sieć Edukacyjna) jest osoba prowadząca lekcję/zajęcia w sali komputerowej lub w innej sali z dostępem do Internetu. Dostęp dziecka do Internetu na terenie szkoły/oddziału przedszkolnego możliwy jest wyłącznie poprzez szkolny serwer. Szkoła zapewnia na jej terenie: oprogramowanie monitorujące bezpieczne korzystanie przez dzieci z Internetu.

Dane osobowe dziecka podlegają ochronie na zasadach określonych w Ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1781) z późn. zmianami. Pracownik szkoły/oddziałów przedszkolnych ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które są przetwarzane na potrzeby szkoły/oddziałów przedszkolnych. Pracownik szkoły/oddziałów przedszkolnych może wykorzystać informacje o dziecku w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości dziecka oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację dziecka. Za wdrażanie i realizacje standardów i nadzorowanie ich odpowiada dyrektor Szkoły Podstawowej im. Powstańców Wielkopolskich 1918/1919 w Zdziechowie

Standard II

Personel- monitorowanie edukacja i zaangażowanie pracowników w celu zapobiegania krzywdzenia dzieci

Rekrutacja pracowników w szkole/oddziałach przedszkolnych odbywa się według zasad, które obejmują: ocenę przygotowania kandydatów do pracy z dziećmi - kwalifikacje i predyspozycje kandydatów oraz rekrutację pracowników obsługi i administracji zgodnie z kwalifikacjami.

Szkoła/oddziały przedszkolne uzyskała/y informacje z Krajowego Rejestru Karnego o pracownikach (gdy jest to dozwolone przepisami obowiązującego prawa).

Wszyscy pracownicy (nauczyciele, pracownicy obsługi i administracji szkoły/oddziałów przedszkolnych) złożyli oświadczenia dotyczące niekaralności lub toczących się wobec nich

postępowań karnych lub dyscyplinarnych za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego – w przypadkach, gdy prawo nie zezwala na pozyskanie informacji z KRK.

Dyrektor szkoły/oddziałów przedszkolnych wymaga od wszystkich pracowników złożenia oświadczenia o niekaralności za przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności oraz o niekaralności za przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego lub toczących się postępowań karnych lub dyscyplinarnych w tym zakresie.

Rozpoczynając pracę w Szkole Podstawowej im. Powstańców Wielkopolskich 1918/1919 w Zdziechowie, Filialnej Szkole Podstawowej z oddziałami przedszkolnymi w Mnichowie wszyscy członkowie personelu, w tym wolontariusze oraz praktykanci przechodzą szkolenie w zakresie ochrony dzieci obejmujące zapoznanie z obowiązującą w placówce Standardami Ochrony Małoletnich.

Wszyscy członkowie personelu szkoły/oddziałów przedszkolnych zostali przeszkoleni w zakresie symptomów krzywdzenia dzieci oraz w zakresie odpowiedzialności prawnej pracowników szkoły/oddziałów przedszkolnych, zobowiązanych do podejmowania interwencji, procedury „Niebieskiej Karty" oraz innych niezbędnych procedur bezpieczeństwa.

Pracownicy szkoły/oddziałów przedszkolnych mają łatwy dostęp do danych kontaktowych lokalnych placówek, które zajmują się ochroną dzieci oraz zapewniają pomoc w nagłych wypadkach (policja, Sąd Rodzinny, Centrum Interwencji Kryzysowej, Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki ochrony zdrowia, poradnie itp.)

Wszyscy pracownicy szkoły/oddziałów przedszkolnych są zapoznani z Polityką i Standardami Ochrony Małoletnich przyjętymi w szkole/oddziałach przedszkolnych w formie szkolenia/webinarium, a nowi pracownicy w ciągu miesiąca od dnia nawiązania stosunku pracy.

Wszyscy pracownicy są zobowiązani do przeszkolenia, jak rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci w zakresie właściwym dla sprawowanych funkcji i stanowiska nauczyciela czy innego pracownika w szkole/oddziałach przedszkolnych.

W oparciu o tę wiedzę, doświadczenie i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i objawy krzywdzenia dzieci. Każdy pracownik, który zauważy lub podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone zobowiązany jest zareagować, w sytuacji koniecznej udzielić pierwszej pomocy.

Wszyscy pracownicy są zobowiązani do zapoznania się z art. 1 pkt 92 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. (Dz.U.2022.2600) zmieniającej nin. ustawę z dniem 1 października 2023 r. dotyczącym odpowiedzialności prawnej wobec podejrzenia o popełnieniu przestępstwa.

Wszystkie osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych dowiedziały się o krzywdzeniu dziecka lub mają inne informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych. Pracownicy zobowiązani są do troski o bezpieczeństwo małoletnich zgodnie ze swoimi kompetencjami oraz obowiązującym prawem.

Kodeks zachowań określa, jakie zachowania i praktyki są niedozwolone w pracy z dziećmi. Kontakt fizyczny z dzieckiem jest zjawiskiem nieuchronnym w pracy nauczyciela, wychowawcy, specjalisty. Bezpośredni kontakt z dzieckiem oparty jest na poszanowaniu intymności i godności małoletniego.

Dopuszczalnym zachowaniem, respektującym nietykalność małoletniego jest:

- poklepanie po ramionach lub plecach,
- uścisk dłoni lub przybicie piątki,
- dotykanie rąk, ramion czy barków,

- trzymanie się za ręce w trakcie zabawy czy dla uspokojenia małoletniego w sytuacji wzburzenia emocjonalnego,
- pomoc w wykonaniu czynności samoobsługowych czy ćwiczeń,
- trzymanie za ręce małych dzieci w czasie spaceru,
- siadanie w pobliżu małych dzieci, delikatne przytulenie dziecka jeżeli to ono wykazuje taką potrzebę np. w czasie płaczu.

Zawsze właściwym jest zapytanie dziecka o pozwolenie na taki rodzaj zachowania.

Zasady bezpiecznych relacji:

- w komunikacji z małoletnimi należy zachować cierpliwość i szacunek,
- należy uważnie słuchać dzieci i udzielać im odpowiedzi adekwatnych do ich wieku i danej sytuacji,
- komunikując się z dzieckiem starać się, by twarz była na poziomie twarzy dziecka,
- należy zapewniać dzieci, że jeśli czują się niekomfortowo z jakąś sytuacją, zachowaniem czy słowami, mogą o tym powiedzieć i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji lub pomocy,
- należy doceniać i szanować wkład dzieci w podejmowane działania, aktywnie je angażować i traktować równo bez względu na ich płeć, orientację seksualną, niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd,
- podejmując decyzje dotyczące dziecka, informujemy o tym małoletniego i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania jeżeli to możliwe,
- należy szanować prawo dziecka do prywatności, jeśli konieczne jest odstąpienie od zasady poufności, aby chronić dziecko, wyjaśnij to małoletniemu najszybciej jak to możliwe,
- należy unikać zbędnego ryzyka, pracując z dziećmi należy upewnić się, że sprzęt i wyposażenie są używane w sposób zgodny z przeznaczeniem, a otoczenie pracy jest bezpieczne.

Zachowania i praktyki, które są niedopuszczalne ze strony pracowników

Zabrania się:

- krzyczeć, zawstydzać, upokarzać, lekceważyć i obrażać małoletnich,
- bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej małoletniego,
- zabrania się nawiązywać z dzieckiem jakichkolwiek relacji seksualnych, niedozwolone są seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę,
- utrwalać wizerunku dziecka w celach prywatnych czy bez zgody opiekuna dziecka, dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci,
- zapraszać dzieci do swojego prywatnego mieszkania/domu,
- proponować dzieciom alkohol, wyroby tytoniowe i nielegalne substancje, jak również używać ich w obecności dzieci,
- nie można podejmować innego niż konieczny kontakt fizyczny z dzieckiem, dotyczy to zwłaszcza pomagania dziecku w czynnościach samoobsługowych,
- podejmowania form okazywania niechcianej czułości, niedozwolone jest okazywanie czułości w miejscach wyizolowanych, np. łazienki, komentowanie rozwoju fizycznego małoletniego.

W każdej wyjątkowej sytuacji wynikającej ze stanu emocjonalnego, potrzeb fizjologicznych, choroby dziecka czy nieprzewidzianych wypadków należy poprosić o pomoc, obecność innej dorosłej osoby jeżeli to możliwe.

Świadek jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze informuje o tym osobę odpowiedzialną i postępuje zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji przyjętą w Szkole Podstawowej im. Powstańców Wielkopolskich 1918/1919 w Zdziechowie, Filialnej Szkole Podstawowej z oddziałami przedszkolnymi w Mnichowie.

Standard III

Procedury- funkcjonowanie procedur zgłaszania podejrzenia oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dziecka

W szkole/oddziałach przedszkolnych w widocznym miejscu tj. na tablicy ogłoszeń w holu głównym znajdują się informacje dla rodziców/ opiekunów na temat:

- wychowania dzieci bez przemocy;
- ochrony dzieci przed przemocą i wykorzystywaniem;
- zagrożeń bezpieczeństwa dziecka w Internecie;
- możliwości podnoszenia kompetencji wychowawczych;
- danych kontaktowych placówek zapewniających pomoc i opiekę w trudnych sytuacjach życiowych;

Wszyscy rodzice zostali zapoznani z obowiązującymi w placówce Standardami Ochrony Małoletnich.

W każdej klasie/grupie odbyły się zajęcia na temat praw dziecka lub są one wpisane w roczny plan pracy każdej klasy/grupy oraz ujęte w działaniach wychowawczych i profilaktycznych Szkoły Podstawowej im. Powstańców Wielkopolskich 1918/1919 w Zdziechowie, Filialnej Szkoły Podstawowej z oddziałami przedszkolnymi w Mnichowie.

W każdej klasie/grupie odbyły się zajęcia na temat ochrony przed przemocą oraz wykorzystywaniem lub są one wpisane w roczny plan pracy klasy/grupy oraz zajęcia z zakresu profilaktyki przemocy rówieśniczej.

W każdej klasie/grupie dzieci zostały poinformowane do kogo mają się zgłosić po pomoc i radę w przypadku krzywdzenia lub wykorzystywania. W każdej sali znajduje się plakat/ gazetka na temat instytucji pomagającym w sytuacji krzywdzenia małoletnich dostosowany do możliwości poznawczych i rozwojowych grupy odbiorców.

W każdej klasie/grupie odbyły się zajęcia na temat zagrożeń bezpieczeństwa dzieci w Internecie lub są one wpisane w roczny plan pracy klasy/grupy. Organizowane są warsztaty tematyczne, zajęcia edukacyjne oraz zapraszani goście w celu realizacji wskazanych tematów.

W szkole/przedszkolu dostępne są dla dzieci materiały edukacyjne w zakresie: praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem seksualnym oraz zasad bezpieczeństwa w Internecie (broszury, ulotki, książki, gazetki tematyczne, wystawy, strefa w gabinecie pedagoga/pedagoga specjalnego/psychologa).

W szkole/oddziałach przedszkolnych wyeksponowane są informacje dla dzieci nt. możliwości uzyskania pomocy w trudnej sytuacji, w tym numery bezpłatnych telefonów zaufania dla dzieci i młodzieży. Prowadzone są systematycznie akcje informacyjne oraz wspomagające projekty edukacyjne.

PROCEDURY PODEJMOWANIA INTERWENCJI

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że małoletni jest ofiarą przemocy domowej

Nauczyciel, który stwierdził, że dziecko może być ofiarą przemocy (zaobserwowane lub zgłoszone przez dziecko sytuacje: zaniedbywanie, powtarzające się poniżanie, upokarzanie, ośmieszanie, wciąganie dziecka w konflikt dorosłych, manipulowanie nim oraz oznaki przemocy fizycznej np. siniaki, zadrapania) sporządza notatkę służbową, którą przekazuje psychologowi, pedagogowi szkolnemu lub dyrektorowi.

Nauczyciel informuje o podejrzeniu, że dziecko jest ofiarą przemocy, psychologa, pedagoga szkolnego i dyrektora;

Jeżeli stan dziecka wskazuje na zagrożenie jego zdrowia i życia, dyrektor, psycholog lub pedagog wzywa pomoc medyczną (po wcześniejszym powiadomieniu rodziców lub opiekunów prawnych);

Psycholog lub pedagog badają okoliczności sprawy np. przeprowadzają rozmowę z poszkodowanym uczniem. Psycholog lub pedagog szkolny/ pedagog specjalny informują dyrektora szkoły/ przedszkola , o ile nie zrobił tego nauczyciel. Psycholog lub pedagog wzywa do szkoły rodzica, prawnego opiekuna.

W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, dyrektor niezwłocznie powiadamia policję lub prokuraturę.

W przypadku zaniedbywania dziecka, powtarzającego się poniżania, upokarzania, ośmieszania, wciągania dziecka w konflikt dorosłych, manipulowania nim oraz w przypadku widocznych oznak przemocy fizycznej dyrektor powiadamia Sąd – Wydział Rodzinnyi Nieletnich.

Procedura postępowania w przypadku podejrzenia, że dziecko jest ofiarą przemocy ze strony pracownika szkoły

Osoba podejrzewająca krzywdzenie ucznia przez pracownika szkoły zgłasza problem pedagogowi, psychologowi i dyrektorowi placówki.

Psycholog lub pedagog podejmują działania w celu zbadania sprawy: rozmowa z dzieckiem. Dyrektor przeprowadza rozmowę z pracownikiem na temat podejrzenia krzywdzenia, przekazanie uwag, poznanie wersji wydarzeń.

Jeżeli rozmowy z dzieckiem potwierdzą krzywdzenie dziecka, psycholog lub pedagog szkolny zawiadamiają o zdarzeniu rodziców/ opiekunów prawnych.

Dyrektor powiadamia rodziców lub prawnych opiekunów dziecka o zdarzeniu.

Ze spotkania z rodzicami sporządza notatkę służbową.

Dyrektor szkoły/ przedszkola po potwierdzeniu informacji, podejmuje działania zmierzające do ukarania pracownika karą porządkową lub dyscyplinarną, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa, dyrektor niezwłocznie powiadamia policję lub prokuraturę.

Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka w szkole przez rodzica lub innego członka rodziny

Osoba będąca świadkiem krzywdzenia dziecka przez rodzica lub dorosłego członka rodziny innego ucznia zgłasza problem psychologowi/pedagogowi szkolnemu, dyrektorowi szkoły/oddziałów

przedszkolnych. Pedagog/psycholog lub dyrektor przeprowadzają rozmowę z wyżej wymienionymi osobami na temat zdarzenia: udzielają pouczenia i podają możliwe sposoby rozwiązania sytuacji.

O zdarzeniu, które zostało uznane za krzywdzenie dziecka oraz o rozmowie przeprowadzonej przez dyrektora, pedagoga/psychologa z rodzicem lub członkiem rodziny innego ucznia, który krzywdził dziecko, zostają powiadomieni rodzice/opiekunowie prawni.

Krzywdzonemu małoletniemu zostaje udzielone wsparcie psychologa/pedagoga.

W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dyrektor niezwłocznie powiadamia policję lub prokuraturę na mocy art. 304 Kodeksu Postępowania Karnego w brzmieniu:

Art. 304. [Obowiązek zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa]

§ 1.

Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuraturę lub policję. Przepisy art. 148a oraz art. 156a stosuje się odpowiednio.

§ 2.

Instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

§ 3.

Zawiadomienie o przestępstwie lub własne dane świadczące o popełnieniu takiego przestępstwa, co do którego obowiązkowe jest prowadzenie śledztwa przez prokuraturę, policja przekazuje wraz z zebranym materiałem niezwłocznie prokuratorowi. Dz.U.2022.1375

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia małoletniego przez innych uczniów

Obowiązkiem każdego jest bezzwłoczna reakcja na akty agresji i przemocy oraz rozmowa z ofiarą i sprawcą przemocy, służąca wyjaśnieniu sytuacji.

Uczniowi będącemu ofiarą przemocy zapewnia się pomoc zgodnie z jego potrzebami. Jeżeli stan małoletniego będącego ofiarą krzywdzenia, wskazuje na zagrożenie jego zdrowia lub życia, dyrektor lub inny pracownik szkoły/przedszkola wzywa pomoc medyczną, po wcześniejszym powiadomieniu rodziców lub opiekunów prawnych.

Jeżeli akty agresji i przemocy nie są incydentalne, psycholog lub pedagog szkolny, pedagog specjalny przeprowadzają rozmowę z krzywdzonym dzieckiem i wyjaśniają, gdzie, kiedy dochodzi do zdarzeń, jaka jest ich częstotliwość, rozmawiają także ze sprawcą/sprawcami oraz z ewentualnymi świadkami zdarzeń w celu zaprzestania zjawiska.

Z uczniami, którzy byli świadkami przemocy, psycholog lub pedagog szkolny, specjalny omawia przebieg zdarzenia tak, by wskazać w rozmowie, jak sobie radzić w trudnych sytuacjach, jak reagować na krzywdzenie i komu zgłaszać, gdy dochodzi do takiego krzywdzenia.

Małoletniego będącego sprawcą przemocy obejmuje się stałą opieką i kontrolą wychowawcy lub pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego i psychologa. Nawiązuje się współpracę z rodzicami/opiekunami ucznia.

Jeżeli akt agresji/przemocy ma znamiona czynu karalnego stosowana jest procedura przewidziana przez prawo. Działania te monitoruje psycholog lub pedagog szkolny lub pedagog specjalny we współpracy z dyrektorem szkoły/przedszkola.

W przypadku, gdy sprawca agresji/ przemocy jest nieznany, dyrektor, psycholog, pedagog szkolny/specjalny po rozpoznaniu sprawy informuje rodziców/opiekunów prawnych poszkodowanego małoletniego o możliwości zawiadomienia policji lub sam zawiadamia policję.

Procedura postępowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy

Nauczyciel lub inna osoba posiadająca wiedzę o zdarzeniu informuje o tym fakcie psychologa/pedagoga szkolnego, wychowawcę klasy/ grupy i dyrektora szkoły.

Osoba, której zgłoszono zdarzenie zobowiązana jest:

- zebrać wszelkie możliwe informacje na temat zdarzenia, porozmawiać z poszkodowanym uczniem (wsparcie psychiczne, porada),
- porozmawiać ze sprawcą, ustalić okoliczności zajścia, zobowiązać ucznia do zaprzestania zachowań, które mają charakter przemocowy oraz zobowiązać do usunięcia obraźliwych materiałów z sieci (po zabezpieczeniu dowodów),
- powiadomić opiekunów poszkodowanego ucznia o zdarzeniu,
- powiadomić opiekunów sprawcy o zajściu, omówić z nimi zachowanie dziecka,
- zaproponować uczniom pomoc psychologiczno-pedagogiczną (tak poszkodowanemu, jak i sprawcy) jeżeli jest taka potrzeba,

W przypadku, gdy sprawca nie stosuje się do ustaleń i nadal krzywdzi inne osoby, dyrektor podejmuje stosowne działania prawne.

W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest nieznany, dyrektor, wychowawca lub pedagog szkolny po rozpoznaniu sprawy informuje rodziców/ opiekunów prawnych poszkodowanego ucznia o możliwości zawiadomienia policji.

Procedura postępowania wobec ucznia z zaburzeniami zachowania, który zachowuje się agresywnie w stosunku do innych lub siebie

Jeżeli w czasie lekcji/zajęć małoletni zachowuje się agresywnie w stosunku do siebie lub innych, nauczyciel zostawia klasę pod opieką innego nauczyciela lub pracownika administracji i prowadzi ucznia do pedagoga, psychologa lub nauczyciela, który może sprawować czasową opieką nad dzieckiem z zaburzeniami zachowania.

Psycholog/ pedagog szkolny, pedagog specjalny po zbadaniu okoliczności zdarzenia informuje dyrektora szkoły (jeśli sytuacja tego wymaga).

Jeśli stan zdrowia ucznia lub uczniów wskazuje na zagrożenie zdrowia lub życia, dyrektor lub inny pracownik szkoły/ przedszkola wzywa pomoc medyczną (po wcześniejszym powiadomieniu rodziców lub opiekunów prawnych).

Psycholog lub pedagog szkolny przeprowadza rozmowę z poszkodowanym uczniem, z dzieckiem, będącym sprawcą oraz świadkami zdarzenia.

W razie potrzeby psycholog lub pedagog szkolny zawiadamia i wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) dziecka będącego sprawcą i poszkodowanego dziecka. Jeśli rodzice/opiekunowie prawni współpracują ze szkołą, ustala się plan działania wobec ucznia będącego sprawcą (pedagog szkolny, pedagog specjalny, wychowawca i nauczyciel). W razie potrzeby wobec ucznia poszkodowanego ustala się formy pomocy dostosowane do jego potrzeb i sytuacji. W razie zagrożenia zdrowia lub życia ucznia i innych osób w czasie ataku agresji dopuszcza się przytrzymanie, a nawet unieruchomienie małoletniego.

Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia dziecka w Szkole Podstawowej w Zdziechowie, Filialnej Szkoły Podstawowej z oddziałami przedszkolnymi w Mnichowie - zakładanie „Niebieskiej Karty" .

I. Problem krzywdzenia dziecka w rodzinie oraz założenia ogólne procedury „Niebieskiej Karty".

Krzywdzenie dziecka to każde zamierzone lub niezamierzone działanie osoby dorosłej, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny dziecka (definicja WHO).

Zawsze pierwszym obowiązkiem osoby, która dowiaduje się, że dziecko jest krzywdzone jest zatrzymanie krzywdzenia. Interwencja prawna w sytuacji krzywdzenia dziecka rozumiana jest jako powiadomienie odpowiednich instytucji: policji, prokuratury, sądu rodzinnego i nieletnich o przestępstwie lub zagrożeniu dobra dziecka, w celu podjęcia przez te instytucje działań w ramach swoich obowiązków służbowych. Działania te zapobiegną krzywdzeniu dziecka, spowodują wyciągnięcie odpowiedzialności w stosunku do sprawcy i wesprą dziecko i rodzinę w sytuacji kryzysu.

Rolę i zadania nauczycieli oraz szkolnych specjalistów w zakresie udzielania pomocy dziecku określa Ustawa o systemie oświaty, Ustawa Karta Nauczyciela, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" **(z aktualizacją z 28.09.2023r.)** oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta", jak też Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach. Odpowiedzialność nauczycieli, wychowawców, innych pracowników pedagogicznych oraz pracowników niebędących nauczycielami za pomoc dzieciom krzywdzonym wynika również z innych przepisów prawa, m.in. Kodeksu postępowania karnego – art. 304, Kodeksu karnego – art.162, Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia: 09.03.2023r. (o zmianie Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia: 29.07.2005r.), Konwencji o Prawach Dziecka.

Na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskiej Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta" dyrektor, nauczyciel-wychowawca, każdy pracownik szkoły/przedszkola może wszcząć procedurę przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – część A" i w ciągu 7 dni przekazać go przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy domowej wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury przeprowadzić należy w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. Jeżeli osobą, wobec której istnieje podejrzenie, ze stosuje przemoc domową wobec dziecka, jest któraś z tych osób, to działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności osoby mu najbliższej i pełnoletniej. Formularz powinien być wypełniony podczas rozmowy z osobą dotkniętą przemocą domową. Rozmowa taka może odbyć się w szkole lub w miejscu pobytu tej osoby.

II. Zasady postępowania szkoły/przedszkola w sytuacji krzywdzenia dziecka w rodzinie.

Nauczyciel:

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który jest ofiarą przemocy domowej nauczyciel powinien sporządzić notatkę służbową i przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.

Wychowawca:

1. Przeprowadza rozmowę z uczniem: buduje relację opartą na zaufaniu, wyjaśnia że bicie dzieci to łamanie prawa i poważna sprawa, która wymaga pomocy innych, zaufanych osób, np. lekarza lub pedagoga/psychologa szkolnego. Informuje również o konieczności kontaktu z rodzicami, gwarantując dziecku bezpieczeństwo. Wychowawca ucznia nie komunikującego się werbalnie zgłasza sprawę do rozpatrzenia przez zespół wychowawczy.

2. Nawiązuje pilnie kontakt z rodzicami (jednym z rodziców), informuje o stanie dziecka np. konieczności przebadania dziecka przez lekarza oraz o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy domowej.
3. Sporządza notatkę opisującą: wygląd dziecka, dolegliwości stan zdrowia, uzyskane informacje oraz podjęte przez siebie działania.
4. W dalszej pracy wychowawczej wspiera dziecko, zabiega o prawidłową integrację dziecka z zespołem klasowym, tworzy atmosferę bezpieczeństwa i pełnej akceptacji.
5. Systematycznie współpracuje z rodzicami i nauczycielami uczącymi dziecko.

W przypadku stwierdzenia, że problem krzywdzenia nie wymaga sięgnięcia po środki represji karnej wobec rodziny i izolowania od niej dziecka i że możliwa jest współpraca z rodzicami:

1. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców/opiekunów prawnych ucznia na zebranie zespołu wychowawczego.

2. W ramach pracy zespołu wychowawczego zawiera z rodzicami kontrakt o współpracy na rzecz poprawy sytuacji dziecka i rodziny.

3. Podejmuje działania wynikające z potrzeb dziecka i rodziny w kierunku:

- wzmocnienia dziecka, udzielenia wsparcia w sytuacji kryzysowej i traumatycznej poprzez zapewnienie mu pomocy na terenie szkoły,
- wspierania rodziny poprzez kierowanie do instytucji oferujących np. poradnictwo, konsultacje psychologiczne, terapię uzależnień, terapię dla sprawców przemocy, grupy wsparcia, warsztaty umiejętności wychowawczych,
- pomocy w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych poprzez zastosowanie procedur mediacyjnych bądź kierowanie do mediatorów,
- zabezpieczenia socjalnego poprzez kierowanie do instytucji oferujących: poradnictwo i warsztaty w zakresie metod poszukiwania prac, zorganizowani pomocy finansowej, rzeczowej, ciepłego posiłku w szkole itp.

4. Upoważniony przez dyrektora szkoły wypełnia „Niebieską Kartę Część A” wszczynając tym samym procedurę „Niebieskiej Karty”.

5. Oddelegowany przez dyrektora szkoły bierze czynny udziale w pracach zespołu interdyscyplinarnego, który stworzy zintegrowana strategię pomocy, monitoruje sytuację dziecka i rodziny.

6. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub odmawiają podjęcia działań proponowanych przez szkołę wychowawca upoważniony przez dyrektora szkoły składa niezwłocznie zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa do Policji, Prokuratury lub wniosek o wgląd w sytuację rodziny do Sądu Rodzinnego i Nieletnich.

W przypadku zdiagnozowania bezpośredniego zagrożenia zdrowa lub życia dziecka:

1. Dyrektor szkoły lub upoważniony przez niego wychowawca powiadamia Policję, wydział rodzinny i nieletnich Sądu Rejonowego oraz Prokuraturę Rejonową o popełnieniu przestępstwa. Równolegle powiadamia pracownika socjalnego w rejonie.
2. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

Standard IV

Monitorowanie i weryfikacja zgodności prowadzonych działań ze standardami ochrony

Dyrektor szkoły/przedszkola powołuje zespół odpowiedzialny za opracowanie raportu z realizacji działań zgodnych ze Standardami Ochrony Małoletnich.

Przyjęta polityka ochrony dzieci przed krzywdzeniem jest weryfikowana - przynajmniej raz w roku przez wskazany zespół ze szczególnym uwzględnieniem analizy sytuacji związanych z wystąpieniem zagrożenia bezpieczeństwa dzieci.

W ramach weryfikacji polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem osoba odpowiedzialna za koordynowanie Standardów Ochrony Małoletnich konsultuje się z dziećmi i ich rodzicami/opiekunami i w miarę potrzeb wykonuje badania ankietowe wśród nauczycieli, rodziców/opiekunów prawnych i małoletnich oraz koordynuje prace zespołu.

Opracowany przez zespół raport może służyć do modyfikacji procedur w razie potrzeby.

Słownik terminów

Ujęty w Standardach Ochrony Małoletnich w Szkole Podstawowej im. Powstańców Wielkopolskich 1918/1919 w Zdziechowie, Filialnej Szkole Podstawowej z oddziałami przedszkolnymi w Mnichowie .

- pracownikiem szkoły/przedszkola jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia;
- dzieckiem, małoletnim jest każda osoba do ukończenia 18. roku życia;
- opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny, w myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy;
- zgoda rodzica dziecka oznacza zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka, jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez Sąd Rodzinno-Opiekuńczy.
- przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika szkoły/przedszkola lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie,
- osoba odpowiedzialna za Internet to wyznaczony przez dyrektora szkoły/przedszkola pracownik, sprawujący nadzór nad korzystaniem z Internetu przez dzieci na terenie szkoły/ przedszkola nad bezpieczeństwem małoletnich w Internecie,
- osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich to wyznaczony przez dyrektora szkoły pracownik koordynujący realizację standardów w szkole/oddziałach przedszkolnych,
- dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego.